

Förmögenhetsstatistik 2005

HE0104

Innehåll

SCBDOK 3.1	
0 Allmänna uppgifter 0.1 Ämnesområde 0.2 Statistikområde 0.3 SOS-klassificering 0.4 Statistikansvarig 0.5 Statistikproducent 0.6 Uppgiftsskyldighet 0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter 0.8 Gallringsföreskrifter 0.9 EU-reglering 0.10 Syfte och historik 0.11 Statistik användning 0.12 Uppläggning och genomförande 0.13 Internationell rapportering 0.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar	1 Innehållsöversikt 1.1 Observationsstorheter 1.2 Statistiska målstorheter 1.3 Utflöden: statistik och mikrodata 1.4 Dokumentation och metadata
2 Uppgiftsinsamling 2.1 Ram och ramförfarande 2.2 Urvalsförfarande 2.3 Mätinstrument 2.4 Insamlingsförfarande 2.5 Databeredning	3 Statistisk bearbetning och redovisning 3.1 Skattningar: antaganden och beräkningsformler 3.2 Redovisningsförfaranden
4 Slutliga Observationsregister 4.1 Produktionsversioner 4.2 Arkiveringsversioner 4.3 Erfarenheter från senaste undersökningssomgången	

0 Allmänna uppgifter

0.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Hushållens ekonomi

0.2 Statistikområde

Statistikområde: Inkomster och inkomstfördelning

0.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

0.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Peter Öberg
Telefon: 019-17 67 85
Telefax: 019-17 70 82
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

0.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Peter Öberg
Telefon: 019-17 67 85
Telefax: 019-17 70 82
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

0.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt förordningen om den officiella statistiken (2001:100), vilket innebär att myndigheter ska lämna de uppgifter som behövs för framställning av statistiken. Förmögenhetsstatistiken baseras huvudsakligen på Skatteverkets fastighetstaxeringsregister och

kontrolluppgifter avseende finansiella tillgångar och skulder. Enskilda individer lämnar inte uppgifter till statistiken, med undantag för nedanstående.

Urvalsundersökningen Hushållens ekonomi (HEK) används i förmögenhetsstatistikens hushållsdel för att fastställa hushållens sammansättning, vilket det ställs frågor om i HEK. Uppgiftsskyldighet föreligger inte vid insamlingen av uppgifterna i HEK.

0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

0.8 Gallringsföreskrifter

Bevarandebehovet kan för närvarande inte bedömas och är under utredning.

0.9 EU-reglering

Inga tvingande EU-direktiv finns för förmögenhetsstatistiken.

0.10 Syfte och historik

Förmögenhetsstatistiken är en registerbaserad undersökning som beskriver befolkningens marknadsvärderade tillgångar och skulder den 31 december respektive år. Statistiken inrättades efter ett regeringsbeslut som syftade till att från och med budgetåret 2003 ge SCB resurstillskott för skattestatistiska ändamål. Medlen skulle bland annat användas till en årlig förmögenhetsundersökning. Syftet med undersökningen är att ge information om förmögenhetens sammansättning och fördelning för individer och hushåll samt förmögenhetens förändring över tid. Uppgifterna har även använts som underlag vid beräkningar och analys av förmögenhetsskatten. Förmögenhetsskatten avskaffades från och med inkomståret 2007.

Förmögenhetsregistret skapas framförallt med hjälp av registeruppgifter från Skatteverket. SCB hämtar uppgifter avseende fastighetsinnehav och kontrolluppgifter över finansiella tillgångar och skulder. Dessa uppgifter kompletteras med Skatteverkets inkomst- och taxeringsdata samt demografiska bakgrundsuppgifter från SCB:s Register över totalbefolkningen (RTB). Statistiken omfattar samtliga folkbokförda och skattskyldiga individer i riket och är framställd för åren 1999-2007. Motsvarande statistik för hushåll är baserad på samma registerdata men hushållen är skapade med hjälp av urvalsinformation. Hushållsstatistiken har framställts samma år som individstatistiken och dessutom för 1997. Från och med årgång 2004 ingår förmögenhetsstatistiken i Sveriges officiella statistik.

Statistiken omfattar variabler som beskriver individernas och hushållens tillgångar i form av

marknadsvärderade fastigheter, bostadsrätter och finansiella tillgångar, samt skulder. Statistiken redovisas bland annat efter kön, ålder, län och kommun.

Eftersom statistiken omfattar alla folkbokförda svenskar är den speciellt lämplig för studier av små befolkningsgrupper. Det finns därmed möjlighet till redovisning på mindre regionala områden som församlingar, postnummerområden och kommundelsområden.

Förmögenhetsskatten avskaffades från och med den 1 januari 2007 och som en konsekvens av detta avskaffades också kontrolluppgiftsskyldigheten avseende finansiella tillgångar och skulder från och med inkomståret 2008. Det innebär att förmögenhetsstatistik för inkomståret 2007 är den sista tillgängliga årgången enligt nuvarande modell.

0.11 Statistikanvändning

Statistiken har många olika användare inom skilda delar av samhället:

- Departement, andra myndigheter, forskare, kommuner, företag och andra organisationer.
- Allmänhet och media använder statistiken för att få en översiktlig beskrivning av befolkningens förmögenhet.
- Förmögenhetsstatistiken används i SCB:s mikrosimuleringsmodell FASIT. I FASIT-modellen simuleras budget- och fördelningseffekter av ändringar i skatte- och bidragssystem.

Användarna representeras bland annat av Användarrådet för välfärdsstatistik. I rådet ingår representanter från Finansdepartementet, Socialdepartementet, Arbetsmarknadsdepartementet, Socialstyrelsen, Boverket, LO, Institutet för näringslivsforskning, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Institutet för bostads- och urbanforskning (IBF) vid Uppsala universitet och Institutet för social forskning (SOFI) vid Stockholms universitet.

0.12 Uppläggning och genomförande

De statistikvärden som presenteras är resultat av bearbetningar av uppgifter i Förmögenhetsregistret. Framställningen av registret består av insamling och bearbetning av data från administrativa källor till ett slutligt observationsregister.

Uppgifter om tillgångar och skulder samlas in för alla individer via kontrolluppgifter över finansiella tillgångar och skulder från Skatteverket. Underlaget för kontrolluppgifterna är uppgifter från svenska kreditinstitut, banker, Euroclear (f.d. Värdepapperscentralen – VPC) och andra institut som förvaltar hushållens finansiella tillgångar och skulder. Värdepapper marknadsvärderas genom att komplettera kontrolluppgifterna om innehavet med kurser och värden som tillhandahålls av OMX och Fondbolagens Förening. Marknadsvärderingen avser den 31/12 undersökningsåret.

Fastighetsägande fastställs med hjälp av ett fastighetstaxeringsregister som inhämtas från Skatteverket. SCB marknadsvärderar fastigheterna med hjälp av statistik över regionala

överlåtelsepriser för fastigheter. Dessa uppgifter sammanställs av SCB:s enhet för byggande-, bostads- och fastighetsstatistik.

Bostadsrätter marknadsvärderas med hjälp av kontrolluppgifter om överlåtelsepriser och förmögenhetsvärden på bostadsrätter. Från SCB:s Inkomst- och taxeringsregister hämtas underlag som används vid både värdering och tilldelning av ägandet av bostadsrätterna.

Data över befolkningens studieskulder levereras från Centrala studiestödsnämnden (CSN). Demografiska bakgrundsuppgifter hämtas från SCB:s Register över totalbefolkningen (RTB).

Förmögenhetsstatistik sammanställs för både individer och hushåll. För individer görs en totalundersökning baserad på registerdata. Hushållens tillgångar och skulder baseras på samma registerdata men då det saknas fullständiga registeruppgifter om vilka individer som tillhör samma hushåll, skattas hushållets sammansättning med hjälp urvalsundersökningen Hushållens ekonomi (HEK). Varje individ i hushållet påförs de ovan nämnda förmögenhetsuppgifterna. Till varje hushåll bestäms en referensperson till vilken hushållets förmögenhet och skulder summeras. Därefter kan förmögenhet skattas efter hushållstyp och ålder (på referenspersonen). För mer information om HEK, se separat dokumentation över denna undersökning på SCB:s hemsida.

Kontakter hålls med dataleverantörer inom SCB och externt. SCB och leverantörer informerar varandra om ämnesmässiga och tekniska förändringar mellan produktionsomgångarna. Överenskommelser görs om vilka data som ska levereras samt när och hur de ska levereras.

SCB får tillgång till de olika materialen vid olika tidpunkter året efter inkomståret och påbörjar då framställningen av registret. Vid framställningen läggs de olika datamaterialen ihop, beräkningar görs och nya variabler skapas.

Förmögenhetsregistret årgång 2005 var klart för användning och i februari 2007. Statistiken publicerades i mars 2007.

0.13 Internationell rapportering

Ett par årgångar av förmögenhetsstatistiken har levererats till LWS (Luxembourg Wealth Study) för sammanställning i en internationell databas. Leverans till LWS kan komma att bli aktuellt även i framtiden.

0.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Förmögenhetsskatten avskaffades från och med den 1 januari 2007. Kontrolluppgiftsskyldigheten avseende finansiella tillgångar och skulder avskaffades som en konsekvens av detta från och med inkomståret 2008. Det innebär att förmögenhetsstatistik för inkomståret 2007 är den sista årgången enligt nuvarande modell. SCB har under 2009 och 2010 utrett om de kvarvarande kontrolluppgifterna kan användas för att ta fram godtagbar förmögenhetsstatistik. Resultatet av utredningen blev dock att dessa data inte är tillräckligt bra för att kunna sammanställa förmögenhetsstatistik med acceptabel kvalitet. SCB har för 2012 fått anslag för att utreda andra alternativa register för framställning av data över tillgångar och skulder.

1 Översikt

De statistikvärden som presenteras är resultat av bearbetningar av Förmögenhetsregistret. Framställningen av registret består av insamling och bearbetning av data från administrativa källor till ett slutligt observationsregister.

1.1 Observationsstorheter

Målpopulationen för förmögenhetsstatistiken utgörs huvudsakligen av de personer som enligt gällande lagar och förordningar ska vara folkbokförda i Sverige, samt i vissa fall även dödsbon och personer som är skattskyldiga i Sverige men som saknar hemortskommun i riket. Rampopulationen (som mäts) är de personer som faktiskt är folkbokförda eller som har betalat skatt. Se avsnitt 2.1 för problematiken med över- och undertäckning i folkbokföringen. Individpopulationen omfattar den folkbokförda befolkningen den 31 december respektive år, om inte annat framgår.

Hushållspopulationen avser kosthushåll, med vilket avses alla personer som den 31 december 2005 bodde i samma bostad och hade gemensam "hushållning". Inneboende ingår inte i kosthushållet. Personer som är tillfälligt borta, men som förväntas återkomma, ingår i hushållet. Barn som bor lika mycket hos båda föräldrarna räknas med i det hushållet där de är folkbokförda. Institutionshushåll ingår inte i redovisningen. Personer som är 65 år eller äldre och bor i särskilt boende ingår dock. Hushållen baseras på individer som ingår i målpopulationen både 1/1 och 31/12 undersökningsåret, så kallade helårshushåll.

Förmögenhetsregistret innehåller variabler avseende befolkningens ägande och skuldsättning som kan hämtas från register. Variabler som inte ingår i tillgängliga registerkällor kan därför inte skattas. Det gäller exempelvis ägande av övriga tillgångar i form av bilar, båtar, smycken, konst och annat lösöre samt skulder mellan privatpersoner.

1.2 Statistiska målstorheter

De viktigaste målstorheterna i undersökningen är olika mått som beskriver befolkningens tillgångar och skulder. Medel- och medianvärden är de vanligaste redovisningsmåttens liksom antalet personer i olika intervall av tillgång/skuld. Statistiken redovisas efter exempelvis kön, ålder och kommun.

Förmögenhetsregistret innehåller ett stort antal variabler, varav många är bakgrundsvariabler eller andra hjälpvariabler. Nedan beskrivs endast de variabler som ingår i den publicerade statistiken.

Variablerna delas in i reala och finansiella tillgångar, skulder samt nettoförmögenhet. Tillgångarna är marknadsvärderade per den 31 december undersökningsåret. I den publicerade statistiken redovisas endast marknadsvärderade tillgångar och skulder. Registret innehåller även de bakomliggande taxeringsvärdena (för fastigheter) och förmögenhetsskattepliktiga beloppen (för värdepapper och bostadsrätter) för de tillgångsslag sådana värden finns.

Reala tillgångar

Småhus

Småhus är friliggande en- eller tvåfamiljshus samt rad- och kedjehus inrättade för permanent boende

(under hela året) för en eller två familjer. Här ingår även bostadsdelen i jordbruksfastighet. Fritidshus ingår inte.

Fritidshus

Fritidshus avser småhus inrättade till bostad för fritidsändamål för högst två familjer.

Jordbruksfastighet

Används för jord- och skogsbruk.

Hyresfastighet

Avser flerbostadshus som kan innehålla bostäder, affärslokaler mm.

Övriga fastigheter

Omfattar tomtmark för permanentboende och fritidsändamål, industrifastigheter samt fastigheter i utlandet.

Bostadsrätt

Avser en lägenhet eller ett småhus som ägs av en bostadsrättsförening eller ekonomisk förening i vilken man själv är medlem.

Finansiella tillgångar

Banktillgångar

Avser bankkonton med behållning på minst 10 000 kronor oavsett årsränta. För konton med behållning mindre än 10 000 kronor krävs att årsräntan är minst 100 kronor för att uppgiften skall inkluderas i statistiken. För 2005 och tidigare år krävdes att årsräntan för bankkonton var minst 100 kronor för att behållningen skulle inkluderas, oavsett behållningens storlek. Denna förändring innebär att totalsumman och antalet personer med banktillgångar ökar kraftigt efter 2005.

Börsnoterade aktier

Avser huvudsakligen aktier noterade vid OMX (inregistrerade aktier, noterade aktier, First North samt Aktietorget).

Räntefonder

Räntefonder placerar fondmedel i obligationer och andra räntebärande värdepapper. Svenska räntefonder har i regel varit förmögenhetsskattepliktiga till 100 procent av marknadsvärdet medan utländska räntefonder är förmögenhetsskattepliktiga till 80 procent av marknadsvärdet. Mellan 1999 och 2005 har fonderna indelats efter dess skatteklass. För 2006 och 2007 används istället den kategorisering av fonder som Fondbolagens förening använder, och som bättre anger vilken fondtyp som avses. Från år 2006 ingår även utländska räntefonder bland räntefonderna, tidigare år ingick dessa bland övriga fonder. Förändringarna innebär att värdet av räntefonder mer än fördubblades mellan 2005 och 2006, och att andra fonder minskade något.

Andra fonder än räntefonder

I andra fonder än räntefonder ingår aktiefonder, blandfonder, hedgefonder och övriga fonder. Dessa fonder har i regel varit förmögenhetsskattepliktiga till 80 procent av marknadsvärdet. Förändringar i klassificeringen av fonder skedde från och med 2006 års statistik, se *Räntefonder* ovan.

Obligationer och andra värdepapper

Avser premieobligationer (omsatta efter 1995) och andra räntebärande obligationer, optioner, emissionsrätter och konverteringslån. I regel är skattepliktigt värde och marknadsvärde för räntebärande obligationer det samma men i en del fall förekommer det att marknadsvärdet är högre än det skattepliktiga värdet.

Skattepliktig försäkring

Här ingår kapitalförsäkringar som varit förmögenhetsskattepliktiga. Skattepliktig försäkring kan också vara en s.k. unit link-försäkring. Pengarna är då placerade i fonder.

Övriga reala och finansiella tillgångar

Övriga tillgångar är en restpost som utgörs av skillnaden mellan taxerad förmögenhet från självdeklarationen och uppgifter hämtade från registerdata. Det gäller exempelvis onoterade aktier, bilar, konst eller andra liknande tillgångar som uppgetts som förmögenhet i självdeklarationen. Endast när dessa tillgångar tagits upp i självdeklarationen som förmögenhet inkluderas värdet i statistiken, vilket nästan enbart gäller personer som har tillgångar vars värde har överstigit gränsen för förmögenhetsskatt. Variabeln finns tillgänglig åren 1999-2006.

Skulder

Sammanlagd skuld vid årets slut

Skuld enligt Skatteverkets kontrolluppgiftsregister. Studieskulder, som är en del i den sammanlagda skulden, särredovisas.

Studieskuld

Särredovisas ur kontrolluppgiftsskulden med hjälp av uppgifter från Centrala studiestödsnämnden (CSN).

Övrig skuld

Restpost som utgörs av differensen mellan taxerad skuld och uppgift hämtad från kontrolluppgifter. Kan exempelvis avse skulder mellan privatpersoner. Variabeln finns tillgänglig åren 1999-2006.

Övriga variabler

Summa tillgångar

Summan av alla marknadsvärderade reala och finansiella tillgångar samt restposten (övriga reala och finansiella tillgångar).

Nettoförmögenhet

Summan av samtliga marknadsvärderade tillgångar minus sammanlagda skulder.

1.3 Utflöden: statistik och mikrodata

Statistik: Statistiken sprids i form av pressmeddelande och tabeller på SCB:s webbplats. Statistiken är också inlagd i Statistikdatabasen på webbplatsen, där tabelluttag kan göras på riks-, läns- och kommunnivå. Statistiken sprids även i form av tabeller i *Statistisk årsbok för Sverige*. Statistiken redovisas huvudsakligen som tabeller.

Mikrodata: Registerbearbetningarna utmynnar i ett slutligt observationsregister med uppgifter för varje individ. Motsvarande skapas för hushållsdelen av undersökningen. Slutregistren lagras dels som SQL-tabeller, dels som SAS-filer.

1.4 Dokumentation och metadata

Utöver denna dokumentation (*Dokumentation av statistiken*) finns också dokumentationen *Beskrivning av statistiken* på SCB:s webbplats. Där finns också *Dokumentation av mikrodata*. Utöver nämnda dokumentationer finns variabeldokumentationer där variabelernas innehåll beskrivs. Dessa kan erhållas efter förfrågan.

2 Uppgiftsinsamling

2.1 Ram och ramförfarande

Förmögenhetsregistrets population hämtas från registret över totalbefolkningen (RTB) samt Inkomst- och taxeringsregistret, som omfattar alla personer som varit folkbokförda i Sverige någon gång under året samt övriga skattskyldiga personer och dödsbon. I den redovisade statistiken ingår endast de personer som var folkbokförda den 31 december respektive år, om inte annat framgår.

Undertäckning:

Brister i rapporteringen av födselar och invandring resulterar i undertäckning i befolkningsstatistiken och då även i förmögenhetsstatistiken.

Övertäckning:

Utvandring förorsakar ibland övertäckning eftersom utflyttning inte alltid anmäls. Studier tyder på att det kan antas vara mellan 35 000 – 60 000 personer som inte längre bor i landet och därmed inte längre ska vara folkbokförda. Detta är förmodligen den allvarligaste kvalitetsbristen i såväl folkbokföringen som i Registret över totalbefolkningen (RTB). Konsekvensen för förmögenhetsstatistiken är att personer som inte längre bor i Sverige och som inte har några tillgångar i landet ändå inkluderas i statistiken.

2.2 Urvalsförfarande

Individdelen av undersökningen är en totalundersökning där inget urval görs.

Hushållsdelen baseras på urvalet som görs i undersökningen Hushållens ekonomi (HEK) som dock inte har syftet att belysa förmögenhetsfördelningen. Urvalet i HEK dras i syfte att kartlägga den disponibla inkomstens fördelning bland olika hushåll, att belysa inkomststrukturen samt beskriva boendet och boendeutgifterna för hushåll i olika upplåtelseformer. Undersökningens rampopulation består av personer som är 18 år eller äldre och som under 2005 var folkbokförda i Sverige. Rampopulationen hämtas från Registret över totalbefolkningen (RTB). Urvalet dras i november samma år som mätåret och det är ett stratifierat obundet slumpmässigt urval (STOSU) utan återläggning med fem strata. För HEK 2005 var stratifieringen enligt följande;

- 18-75 år
- 75 år eller äldre
- Boende i bostadsrätt
- Avlidna/emigranter
- Personer med stora kapitalvinster/förluster

Urvalet är ett s.k. nätverksurval, vilket innebär att urvalspersonens hushållsmedlemmar också ingår i urvalet. År 2005 drogs ca 17 600 personer med OSU (obundet slumpmässigt urval) inom respektive stratum. För varje utvald person skapas ett förslag på hushållssammansättning med hjälp av RTB. Dessa personer bildade cirka 17 600 hushåll och det totala antalet undersökta personer uppgick till cirka 40 000.

Eftersom det är ett urval av befolkningen som ingår i HEK kan det bli viss osäkerhet när man redovisar variabler som är extremt snedfördelade, t.ex. kapitalvinster. Det påverkar också osäkerheten för variabler där kapitalvinst ingår. För personer som under inkomståret redovisat kapitalvinster/-förluster vid försäljning av t.ex. värdepapper och fastigheter görs ett tilläggsurval i syfte att öka säkerheten i skattningarna på inkomstparametrarna. Tilläggsurvalet ökar även säkerheten i skattningarna över de finansiella tillgångarna i förmögenhetsstatistiken. Det beror på att kapitalinkomsterna korrelerar med de finansiella tillgångarna som även dessa är extremt snedfördelade.

2.3 Mätinstrument

Framställningen av registret består av insamling och bearbetning av data från administrativa källor till ett slutligt observationsregister. Förmögenhetsregistret baseras huvudsakligen på uppgifter från Skatteverket avseende fastighetsinnehav och kontrolluppgifter över innehav av finansiella tillgångar och skulder.

Hushållsstatistiken är baserad på samma registerdata som för individundersökningen. Hushållens sammansättning fastställs med hjälp av undersökningen Hushållens ekonomi (HEK). För mer information om HEK, se separat dokumentation över denna undersökning.

2.4 Insamlingsförfarande

Förmögenhetsstatistiken baseras på olika administrativa registerdata. Den ursprungliga databildningen sker huvudsakligen hos Skatteverket. Definitioner av objekt och variabler är i första hand anpassade för administrativa ändamål. Skatteverket gör kontroller, rättelser och andra bearbetningar som passar för deras administrativa syften. Data levereras via överföring i SHS (Spridnings- och hämtningssystem) till SCB:s samordnade indatahantering (Tratten). Data förs därefter över från Tratten till SAS-filer. När data levereras till SCB görs i vissa fall ytterligare selektion och bearbetningar för att tillfredsställa SCB:s önskemål.

För marknadsvärdering av de finansiella tillgångarna hämtas kursdata från OMX och Fondbolagens förening. Dessa uppgifter erhålls i form av Excel- och textfiler via e-post från respektive leverantör. Förmögenhetsregistret kompletteras dessutom med demografiska bakgrundsuppgifter från SCB:s Register över totalbefolkningen (RTB) samt ett fåtal uppgifter från Inkomst- och taxeringsregistret.

SCB får tillgång till de olika materialen vid olika tidpunkter året efter inkomståret och påbörjar då framställningen av registret. Vid framställningen läggs de olika datamaterialen ihop, beräkningar görs och nya variabler skapas och läggs till. I november året efter mätåret är Förmögenhetsregistret klart att användas.

Kontakter hålls med dataleverantörer inom SCB och externt. SCB och leverantörer informerar varandra om ämnesmässiga och tekniska förändringar mellan åren. Överenskommelser görs om vilka data som ska levereras samt när och hur det ska levereras.

2.5 Databeredning

I databeredningen ingår framställningen av Förmögenhetsregistret, som består av insamling och bearbetning av data från de administrativa källor som nämns ovan till ett slutligt observationsregister. Vid bearbetningen skapas ett antal nya variabler.

När förändringar i indata har skett jämfört med föregående år ändras programmeringen, som görs i SAS. Under produktionsprocessen loggas körningarna och processdata tas fram och jämförs med föregående år. Analyser som innehåller olika statistiska mått tas fram och även de jämförs med motsvarande uppgifter från föregående år.

När registret är skapat görs olika kontroller i form av makrogranskning av totalsummor, medelvärden, min- och maxvärden samt antal personer med värde. Jämförelser görs också med föregående års värden för att kontrollera rimligheten utifrån inkomstårets förändringar i skattelagstiftningen och annat. När material tas fram för publicering sker kontroller av värden för olika redovisningsgrupper, däribland för kommuner. Om kontrollerna uppdagar orimligheter på individnivå görs justering direkt i registren. Rättningar görs endast för någon enstaka person per årgång.

3 Statistisk bearbetning och redovisning

3.1 Skattningar: antaganden och beräkningsformler

Fastigheter

Vilka personer som är ägare av fastigheter fastställs i Skatteverkets Fastighetstaxeringsregister. Fastigheterna marknadsvärderas med hjälp av taxeringsvärden och uppgifter om regionala överlåtelsepriser för fastigheter som sammanställs av SCB:s enhet för byggande-, bostads- och fastighetsstatistik. Uppgifterna om överlåtelsepriser utgörs av så kallade köpeskillingskoefficienter som beräknas genom att relatera köpeskillingen i förhållande till taxeringsvärdet för sålda fastigheter. Denna kvot, eller koefficient, framställs på olika regionala nivåer, exempelvis län och kommun. Vid marknadsvärderingen i förmögenhetsstatistiken multipliceras varje enskild fastighets taxeringsvärde med köpeskillingskoefficienten för ett visst område (exempelvis en kommun). På detta sätt erhålls ett beräknat marknadsvärde. För småhus inklusive fritidshus används köpeskillingskoefficienter på kommunnivå. Om det sålts färre än 50 småhus i en kommun används istället länskoefficienten för att beräkna marknadsvärden på småhusen i kommunen. Samma regel gäller för fritidshusen. För övriga fastighetstyper används länskoefficienter, förutsatt att det skett minst 50 försäljningar av fastighetstypen i länet. Har det skett färre än 50 försäljningar i länet används istället köpeskillingskoefficienten för hela riket för att beräkna fastighetstypens marknadsvärden i länet.

Bostadsrätter

Skatteverkets kontrolluppgifter om överlåtelsepris för sålda bostadsrätter används för att beräkna marknadsvärdet på bostadsrätter. Genomsnittligt marknadsvärde tas fram för varje bostadsrättsförening där bostadsrätter sålts under året. Detta genomsnitt används för samtliga bostadsrätter i föreningen. Har få eller inga bostadsrätter sålts i en förening används det genomsnittliga överlåtelsepriset för bostadsrätter i församlingen. Är antalet försäljningar för få i församlingen används kommunvärdet och slutligen länsvärdet om inte tillräckligt antal försäljningar i kommunen skett.

Marknadsvärdet i vissa områden (bostadsrättsförening/församling/kommun/län) kan baseras på försäljningar av icke-representativa bostadsrätter. Om det till exempel har sålts många ”ettor” i en förening baseras värdet på de övriga bostadsrätterna i föreningen på dessa överlåtelsepriser, även om de är större och därmed troligen mer värda. När det beräknade marknadsvärdet på en bostadsrätt blir lägre än dess förmögenhetsvärde (bostadsrättens andel av föreningens förmögenhet) används istället detta som marknadsvärde.

Registeruppgifter över vilka personer som äger bostadsrätt saknas. Därför måste ägande av bostadsrätt fastställas med hjälp av kontrolluppgifter över förmögenhetsvärde eller folkbokföringsadress. Denna metod har brister, framförallt genom att personer felaktigt kan pekats ut som ägare samtidigt som vissa bostadsrättsägare inte tilldelas något värde.

Personer kan klassificeras som bostadsrättsägare på två sätt. Vilket sätt som används beror på huruvida den bostadsrätt som personen äger tillhör en bostadsrättsförening som lämnar kontrolluppgift om förmögenhetsvärde för sina medlemmar till Skatteverket.

1. Medlemmar i bostadsrättsföreningar som lämnar kontrolluppgift om bostadsrättens förmögensvärde till Skatteverket klassificeras som ägare av bostadsrätt.
2. Vuxna personer i hushåll som är folkbokförda i fastigheter tillhörande bostadsrättsföreningar *som inte* lämnar kontrolluppgift om förmögensvärde antas äga bostadsrätt. På detta sätt kan andra personer än bostadsrättsägare felaktigt klassificeras som ägare, t.ex. personer som hyr bostadsrätt, inneboende, sammanboende med ägaren etc.

Från och med år 2004 har beräkningen av värdet för bostadsrätter förändrats jämfört med tidigare år. Statistiken över bostadsrätter är därför inte helt jämförbar mellan 1999 och 2007.

Finansiella tillgångar

Marknadsvärde på flertalet av de finansiella tillgångarna fastställs genom information om värden och slutkurser från OMX och Fondbolagens Förening. Från Skatteverkets kontrolluppgifter erhålls uppgifter om antalet aktier, fondandelar etc. tillsammans med information om värdepapperets ISIN-nummer (International Security Identification Number). ISIN-numret kan matchas mot kursfilerna och på så sätt kan marknads- respektive deklarationsvärde beräknas för varje person och värdepapper.

För vissa fonder och aktier saknas ISIN-nummer (International Security Identification Number) från kontrolluppgifterna. Dessa värdepapper kan därmed inte marknadsvärderas.

För åren 1999-2005 lämnade banker och andra finansinstitut kontrolluppgifter över behållningen på bankkonton om årsräntan översteg 100 kr. På grund av låga räntor och konton med nollränta blev antalet personer med och summan på bankkonton underskattat. År 2006 infördes uppgiftsplikt om behållningen var minst 10 000 kronor i slutet av året, oavsett årsränta. Det gjorde att antalet med värde i banksparandet enligt Förmögensstatistiken ökade från 2,5 miljoner 2005 personer till 5 miljoner personer 2006. Förmögensstatistikens totalbelopp för hushållens banktillgångar var 70 procent av det totalbelopp som SCB:s finansräkenskaper skattade år 2005. År 2006 var värdet av banksparandet i förmögensstatistiken 97 procent av det totalbelopp som SCB:s finansräkenskaper skattade vid samma tidpunkt.

3.2 Redovisningsförfaranden

Förmögensstatistiken sprids i form av pressmeddelande och tabeller på SCB:s webbplats. Offentliggörande sker genom att pressmeddelande publiceras på webbplatsen. Statistiken är också inlagd i Statistikdatabasen, där tabelluttag kan göras på riks-, läns- och kommunnivå. Statistiken sprids även i form av tabeller i *Statistisk årsbok för Sverige*.

Statistiken redovisas huvudsakligen som tabeller. På uppdragsbasis görs specialbearbetningar som kan levereras i form av tabeller eller mikrodata.

4 Slutliga observationsregister

4.1 Produktionsversioner

Förmögenhetsstatistiken tas fram från två mikrodataregister; ”Förmögenhetsregistret – Individ” och ”Förmögenhetsregistret – Hushåll”. Detaljerad information om registren finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)* som finns att tillgå på SCB:s webbplats intill publicerad statistik.

4.2 Arkiveringsversioner

Ej aktuellt.

4.3 Erfarenheter från senaste undersökningsomgången

Inga specifika erfarenheter från denna undersökningsomgång har framkommit.